วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 : มกราคม – เมษายน 2564

สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Leadership Competency in Exercising of Students' Sports Science Program, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University, Thailand

ARTICLE INFO

Article history:
Received 28 September 2020
Revised 18 December 2020
Accepted 6 January 2021
Available Online 19 January 2021

ธนวรรณพร ศรีเมือง[1,*], จักรดาว โพธิแสน[1]
และ ไตรมิตร โพธิแสน[1]
Tanawanaphorn Srimuang[1,*], Jukdao Potisaen[1]
and Trimit Potisaen[1]

ABSTRACT

The purpose of this research was to study leadership competency in exercising of students' sports science program, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University, Thailand. The sample groups were 65 students in years 3–4 consisted of 40 males and 25 females by purposive sampling selected. The research instruments were 1) a questionnaire, 2) an interview, and 3) a leadership competency assessment. The statistics were mean, standard deviation, F–test, and those are significant level at 0.05.

The research revealed that males and females have leadership competency in exercising were the difference and significant level of 0.05

KEYWORDS: COMPETENCY / LEADERSHIP EXERCISE/ SPORTS SCIENCE PROGRAM

[1] อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Instructor, Sport Science Program, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.
[*] Corresponding author; ***E–mail address:*** ouye_131@hotmail.com
doi: 10.14456/joe.2020.91

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ชั้นปีที่ 3-4 จำนวน 65 คน เพศชาย จำนวน 40 คน เพศหญิง จำนวน 25 คน เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F-test อย่างนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สมรรถนะ / ผู้นำการออกกำลังกาย / สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

บทนำ

ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและของเอกชนได้เน้นถึงความสำคัญของการออกกำลังกายมากขึ้น เพราะต่างก็มีความมุ่งหวังว่าถ้าร่างกายมีสุขภาพและสมรรถภาพทางกายที่ดีก็จะเป็นพื้นฐานของความสำเร็จ ในการประกอบภารกิจในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้บุคคลเห็นความสำคัญของสุขภาพ (Health) และสมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness) ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาให้มีสมรรถภาพทัดเทียมกับนักกีฬาประเทศอื่น ๆ โดยอาศัยองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในการพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาเป็นสำคัญ (สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชุมพร, 2558) การยกระดับความสามารถของนักกีฬาให้ทัดเทียมนานาประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางการกีฬา นอกจากการทุ่มเทในด้านการฝึกซ้อมและการแข่งขันอย่างจริงจังแล้ว จำเป็นต้องอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬา เพื่อให้นักกีฬามีสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจถึงระดับสูงสุดของแต่ละคน การทำได้เช่นนี้ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ โดยเฉพาะการส่งเสริมค้นคว้าการวิจัย การพัฒนาการคัดสรรนักวิจัย และนักวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีคุณภาพ คือมีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานอย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถดึงศักยภาพในตัวเองออกมาใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาได้อย่างเต็มที่ อันจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติ และนานาชาติได้นอกเหนือจากปัจจัยด้านอื่น เช่น ความสำเร็จ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ การได้รับการยอมรับ และได้รับเกียรติและการยกย่องเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่น ๆ จากความสำคัญดังกล่าวการส่งเสริมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา นับเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาให้มีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศให้ทัดเทียมกับระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งที่มีการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่มีความรอบรู้ในวิชาชีพให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว พร้อมด้วยเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนขยายงานทางด้านการวิจัย และบริการวิชาการให้เป็นที่ยอมรับของสังคม นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรที่สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีการกำหนดเป้าหมายในการผลิตบัณฑิต

จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการประเมินผลการเรียนรู้ และการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ผลการเรียนรู้และข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสูงสุดในวิชาชีพนักวิทยาศาสตร์การกีฬา

สมรรถนะ เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้ ทักษะความสามารถและคุณลักษณะของบุคคลในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีผลงานตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดหรือสูงกว่า (ชัยพร วิชชาวุธ และคณะ, 2546) การที่จะพิจารณาว่าบุคคลใดมีคุณภาพหรือศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่นั้นจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐานในการวัด ซึ่งปัจจุบันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสมัยใหม่ได้ให้ความสำคัญกับสมรรถนะ โดยมองว่าสมรรถนะเป็นปัจจัยหรือเกณฑ์ในการวัดศักยภาพหรือความสามารถของบุคคล ดังนั้นจึงมีการนำแนวคิดด้านสมรรถนะไปประยุกต์ใช้โดยการกำหนดปัจจัยพื้นฐานในตำแหน่งงานว่าต้องมีพื้นฐานทักษะความรู้และความสามารถหรือพฤติกรรมในระดับใด จึงจะทำให้บุคคลนั้นมีคุณลักษณะที่ดีต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จำนวนสถาบันการศึกษาที่มีการผลิตบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาที่เพิ่มขึ้นการพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมจึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถทักษะการประกอบอาชีพมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพและยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการพร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง และพัฒนาคนเข้าสู่วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างเหมาะสม จากสภาพปัญหา คณะผู้วิจัยจึงพิจารณาเห็นว่าปัญหาดังกล่าวควรศึกษาหรือทำวิจัยและกอปรกับยังไม่มีผู้ทำวิจัยเรื่องนี้จริงจัง เพื่อที่จะวิเคราะห์ว่าสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีแนวทางและองค์ประกอบอย่างไรบ้าง เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ให้เป็นไปตามความต้องการของอาจารย์ผู้สอน สถานศึกษา และสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชั้นปีที่ 3-4 จำนวน 65 คน เพศชาย จำนวน 40 คน เพศหญิง จำนวน 25 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) คือนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาชั้นปีที่ 3-4 ที่ผ่านการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องสมรรถนะผู้นำการออกกำลังกายของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและสามารถประเมินสมรรถนะนักวิทยาศาสตร์การกีฬา

กรอบแนวคิด

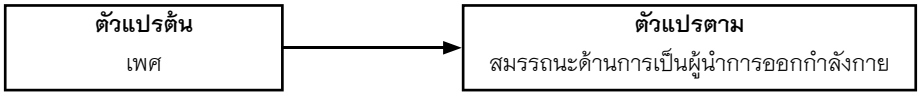

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทั้งหมดพัฒนามาจาก กฤษดา ตามประดิษฐ์ (2559) ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกาย

2. ทำการเลือกแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง และดำเนินการแก้ไข

4. เมื่อผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อย พิจารณาและตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) และคณะผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับการประเมินออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2557) คือ

+1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในโปรแกรม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสมในโปรแกรม
–1	หมายถึง	ไม่มีความเหมาะสมในโปรแกรม

5. จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ย IOC เท่ากับ 0.82 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ชี้แจงขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัยกับผู้ช่วยและผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและปฏิบัติได้ถูกต้อง

3. อธิบายและชี้แจ้งเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยละเอียด รวมถึงประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัยครั้งนี้

4. นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน ที่ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือจากคณะผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในการตอบข้อคำถามทั้งหมด และนำส่งกลับคณะผู้วิจัย

5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สรุปและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ด้วยสถิติ F-test

ผลการวิจัย

สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายที่ไม่แตกต่างกันอยู่ 1 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ

สมรรถนะ 4 ด้าน	เพศ	จำนวน (คน)	$\bar{x}$	S.D.	F	p-value
1. ด้านความรู้	ชาย	40	3.59	0.46	2.50	0.02*
	หญิง	25	3.14	0.92		
2. ด้านทักษะ	ชาย	40	3.73	0.49	1.94	0.06
	หญิง	25	3.37	0.95		
3. ด้านความสามารถ	ชาย	40	3.70	0.54	0.89	0.01*
	หญิง	25	3.20	0.79		
4. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล	ชาย	40	3.48	0.42	2.32	0.02*
	หญิง	25	3.11	0.82		
รวม	ชาย	40	3.63	0.48	2.24	0.03*
	หญิง	25	3.21	0.87		

* p< .05

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63±0.48 และ 3.21±0.87 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายที่ไม่แตกต่างกันอยู่ 1 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73±0.49 และ 3.37±0.95

สรุปและอภิปรายผล

สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำ

การออกกำลังกายโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายที่ไม่แตกต่างกันอยู่ 1 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะ

1. ด้านความรู้ พบว่า สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ในด้านความรู้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ การกีฬาแห่งประเทศไทย (2551) ที่ระบุไว้ว่า การพัฒนาศักยภาพความรู้และความสามารถของตนในการปฏิบัติงานด้วยการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ากับการปฏิบัติงานของตนเองและหน่วยงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ อินทสิงห์, กนกวรรณ อังกสิทธิ์, มนัส ยอดคำ และจุไรรัตน์ หงส์เวียงจันทร์ (2561) ที่ได้วิจัยเรื่องสมรรถนะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) บัณฑิตมีสมรรถนะเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติครอบคลุมตามผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก และ 2) บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรทั้งในด้านปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิตของหลักสูตรโดยเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยในครั้งนี้ในด้านความรู้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hearn, et al (1997) ได้วิจัยเรื่องการกำหนดความสามารถเฉพาะของวิชาชีพในออสเตรเลียที่มีต่อกรอบงานเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ ผลงานวิจัยพบว่า ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 วิชาชีพ ได้แก่ นักบัญชี นักวิศวกร นักบริหารทรัพยากรมนุษย์ นักการตลาด นักสังคมสงเคราะห์ ครู และสถาปนิก ในทุกอาชีพมีปัจจัยด้านความสามารถร่วมมือกันคือ การแก้ปัญหาให้ผู้อื่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในวิชาชีพ กรอบแนวคิดของการอ้างอิง ความสามารถทางอารมณ์ การมีอิทธิพลความรู้เกี่ยวกับองค์กร การทำงานเชิงรุก และการมุ่งเป้าสู่ลูกค้า

สรุปได้ว่า ด้านความรู้ คือสิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิดหรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา

2. ด้านทักษะ พบว่า สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ในด้านทักษะไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2549) ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มของทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ โดยกลุ่มทักษะและคุณลักษณะดังกล่าว ยังสัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น ๆ สามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับและเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ เทียนดำ (2560) ได้วิจัยเรื่องสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม ผลการวิจัยพบว่า มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม ภาควิชาการจัดการทั่วไป ได้แก่ มีความรู้ตรงกับงานที่ทำ มีทักษะในการสังเกต การวางแผนธุรกิจ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี มีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม ไม่มีความแตกต่างกัน ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม ได้แก่ มีความรู้ตรงกับงานที่ทำ มีทักษะในการสังเกต การวางแผนธุรกิจ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี มีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม และการสังเกตพฤติกรรมของบัณฑิตระหว่างการพัฒนา เช่น การมีส่วนร่วม ความเอาใจใส่ความตั้งใจ ความกระตือรือร้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณพร ศรีเมือง (2558) ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรม

การทำงานเป็นทีมของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ด้านทักษะ คือความชัดเจนหรือความสามารถของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะทางด้านร่างกาย สติปัญญาและสังคม เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ การฝึกฝน การทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. ด้านความสามารถ พบว่า สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ในด้านความสามารถมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ McClelland (1975) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคลซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานในงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่าหรือเหนือกว่าเกณฑ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา ตามประดิษฐ์ (2559) ได้วิจัยเรื่องสมรรถนะมาตรฐานสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาการจัดการการกีฬา ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะมาตรฐานสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาการจัดการการกีฬา มี 3 ประเภท 16 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการจัดการทรัพยากรองค์กร ด้านการออกกำลังกายและการกีฬา 2) สมรรถนะทั่วไป ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) สมรรถนะหน้าที่ ประกอบด้วย ด้านการตลาดทางการกีฬา ด้านการเงินและการบัญชีทางการกีฬา ด้านการสื่อสารทางการกีฬา ด้านกฎหมายและกฎระเบียบทางการกีฬา ด้านการจัดกิจกรรมทางการกีฬา ด้านการบริหารการปกครองทางการกีฬา ด้านการจัดการสนามอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬา ด้านการวิจัยทางการกีฬา 2. สมรรถนะมาตรฐานสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาการจัดการการกีฬา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการการกีฬา และใช้เป็นแนวทางในการวัดและประเมินสมรรถนะบัณฑิตสาขาการจัดการการกีฬาได้

สรุปได้ว่า ด้านความสามารถ คือการรู้จักใช้เทคนิค วิธีการ กลวิธีของจิตวิทยาต่อการจัดกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสาร การสร้างเจตคติและค่านิยมที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ วางแผน วิธีการ การเรียนรู้ต่อการสร้างกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เป้าหมายและกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งเทคนิควิธีการเป็นผู้นำการออกกำลังกายที่ประสบผลสำเร็จและประสิทธิภาพต้องอาศัยผู้นำที่มีความรู้ความสามารถที่เป็นศาสตร์และศิลป์ต่อการดำเนินกิจกรรม และนำไปปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไปได้อย่างถูกต้อง

4. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ในด้านความสามารถ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสอดคล้องกับ Mitrani, et al (1992) ได้กล่าวว่า เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงานในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Spencer and Spencer (1993) ได้กล่าวว่า เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อความมีประสิทธิผลของเกณฑ์ที่ใช้และ/หรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลการทำงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษศิรินทร์ กิตติพงษ์ภากรณ์ (2553) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและสมาชิกฟิตเนสเซ็นเตอร์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำการออกกำลังกาย ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำการออกกำลังกาย ทุกด้านโดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ระดับมากคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว และด้านมาตรฐานบุคลากร 2. สมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำการออกกำลังกาย ทุกด้านโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมา โดยในรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว ด้านมาตรฐานบุคลากร และด้านความรู้ทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ 3. สมาชิกเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำการออกกำลังกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ ด้านมาตรฐานบุคลากร มีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านบุคลิกภาพส่วนตัวไม่แตกต่างกัน และผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลิวัลย์ ผิวคราม (2551) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบสมรรถภาพทางวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา สถาบันการพลศึกษา: โมเดลจาก 3 มุมมอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจากนักศึกษา ครู-อาจารย์และสถานศึกษา/สถานประกอบการ พบว่า สมรรถภาพทางวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษามี 11 องค์ประกอบ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬามี 6 องค์ประกอบ โดยแต่ละสาขาให้ความสำคัญในเรื่องความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ออกไปประกอบอาชีพ 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพทางวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาได้องค์ประกอบที่สำคัญจำนวน 11 องค์ประกอบ ได้แก่ มีและใช้ความรู้ที่ทันสมัย มีบุคลิกภาพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ใช้อุปกรณ์กีฬาได้ถูกต้องเป็นอย่างดี รอบรู้หลักสูตรที่สอน ความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลพลศึกษา ความรู้ทักษะการสอน ความรู้ความสามารถด้านพลศึกษา ความรู้ความเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา ความสามารถด้านการสอน มีจรรยาบรรณครูและใฝ่ใจในวิชาชีพพลศึกษา 3) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพทางวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้องค์ประกอบที่สำคัญจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา กิจนิสัยในการทำงาน บุคลิกส่วนตัว พฤติกรรมในการทำงาน ทักษะด้านการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง และทัศนคติที่ดีต่อองค์กร

สรุปได้ว่า ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล คือการให้เกียรติ การยอมรับนับถือทั้งกาย วาจาและใจ มีความรัก ความสามัคคี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การสร้างประชาธิปไตย ช่วยเหลือ มีส่วนร่วมประสานงานต่อกิจกรรมนั้น ๆ การยอมรับผู้อื่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้อื่น มีความมั่นคงในอารมณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรนำสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มาปรับใช้ในการจัดทำ มคอ. 2 ของหลักสูตรวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อกำหนดแนวทางการผลิตบัณฑิตให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

2. ควรนำผลประเมินสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร พัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในส่วนที่มีผลการประเมินปานกลาง โดยเฉพาะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพในปัจจุบัน

3. ควรนำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำการออกกำลังกายในนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จากผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนานักศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะนักวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาในกลุ่มอายุที่แตกต่างกันไป

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตลาดแรงงานกับสมรรถนะของผู้ใช้บริการสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อผลิตศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กฤษดา ตามประดิษฐ์. (2559). *สมรรถนะมาตรฐานสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการจัดการการกีฬา* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2551). *คู่มือสมรรถนะหลักของพนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย.* โอเดียนสโตร์.

เกษศิรินทร์ กิตติพงษ์ภากรณ์. (2553). *ความคิดเห็นของผู้บริหารและสมาชิกฟิตเนสเซ็นเตอร์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำการออกกำลังกาย* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยพร วิชชาวุธ, พรรณราย ทรัพยะประภา และ ชูพงศ์ ปัญจมะวัต. (2546). *ศึกษาวิจัยพัฒนานโยบายกลไกการพัฒนาและประเมินติดตามผลการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ.* ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนวรรณพร ศรีเมือง. (2558). *พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

มลิวัลย์ ผิวคราม. (2551). *การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพทางวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา สถาบันการพลศึกษา: โมเดล 3 มุมมอง* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร.

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2557). *เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์.* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร. (2558). *พื้นฐานวิทยาศาสตร์การกีฬา.* สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร.

สมเกียรติ อินทสิงห์, กนกวรรณ อังกสิทธิ์, มนัส ยอดคำ และ จุไรรัตน์ หงส์เวียงจันทร์. (2561). *สมรรถนะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สัมฤทธิ์ เทียนดำ. (2560). *สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสยาม.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2549). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

Dales, M., & Hes, K. (1995). *Creating Training miracles*. Prentice Hill.

Hearn, G., Close, A., Smith, B., & Southey, G. (1997). Defining generice professional competencies in Australia: Towards framework for professional develop. *Asia pacific Journal of Resources, 34*(1), 44–62. https://doi.org/10.1177/103841119603400103

McClelland, D. C. (1975). *A competency model for human resource management specialists to be used in the delivery of the human resource management cycle*. Mcber.

Mitrani, A., Dalziel, M., & Fitt, D. (1992). *Competency based human resource management: Value driven strategies for recruitment, development, and reward*. McGraw–Hill.

Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Model for superior performance*. Wily & Sons.